

ρών. Μας λένε για τον πόλεμο που γίνεται, στον εύλογημένο τούτον κάμπο, τον γόνιμο, τον άποδοτικό, μεταξύ σταφυλιών και πεπονιών και καρπούζιων. Άλλά, άμα άμως θρέξη, ό δρόμος κατανάει άδιάθετος.

—Πεπονότοπος! Άπό έδω περνούν 100 κάρρα την ήμέρα μέ πεπόνια, καρπούζια! μάς πληροφορούν. Ή άπόθνησιν είνε καταπληκτική. Έδω θγαίνουν και καρπούζια 15 όκάδων άκόμα τό καθένα! Για τούτο και τό γετονικό χωριό, έδω, τό μετωνόμασαν «Πεπονία». Τώρα άμως, τά έκτοπίσει όλα τό σταφύλι!...

Φαντάζομαι έναν πόλεμο πεπονιών ή καρπούζιων και σταφυλιών. Όλοι αύτοί οι κεφαλάδες, τά πεπόνια και τά καρπούζια, που θά μπορούσαν να συνθλιθούν, μοναχά μέ τό κεφάλι τους, του κόσμου τό σταφύλια, ήττώνται και φεύγουνε έμπρός από τά μικρορρωγα, λεπτοφλούδα και εύθλιπτα σταφύλια...

Περερύγει τής φύσεως οι όροι, σάν έχουν άμάλιστα και σύμμαχο και τό...σμήφρον του άθρώπου!

—Δέν πάμε να ιδούμε και τό Ήθρπόπολι των...πεπονιών, τήν Πεπονία; λέω στον Παπαδόπουλο.

—Άς πάμε.

Σάν θγήκαμε, ό φίλος μας ό ήλιος δέν φαινότανε. Σύννεφα άφθονα στον ούρανό, σάν γούνες σοριασιαμένες, κατέβαιναν από τον Βορρά.

—Βρέ πότε μαζεθότανε αύτά, και άπό του κουβαληθήκαν! —Ποιός ξέρει! Ίσως να μάς τά στέλνει κι' ή...βροντού.

Τόν λόγο δέν άπόσωσα και τράναζε τή γή, ό πρώτος... θρόνους!

—Καταγιδα έρχεται!...

Μπάμ-μπούμ!... Μπάμ-μπούμ! Άστροπελέκια. Κι' έπειτα τυπανιστά-τυπανιστά χοντρήσ δαρτής βροχής σταγόνες. Και κεραυνών γιαταγαγιές, που σγίζανε έδω κι' εκεί, τό ύγρο διαοίδι τής βροχής και τή σταχτιά μουνητή τής άποσοφας όψι.

—Δρόμο για τήν Πεπονία!...

Στό δρόμο ένας φτωχός, μέ ένα παιδάκι άρρωστο, φουρτωμένο σ' ένα γαϊδουράκι, διάζεται να μή τον πιάσει ή βροχή. Τό ελεγε πάει, φαίνεται, στις Σέρρας, στους γιατρούς, και τό γυρίζε στο χωριό του. Μά ή Πεπονία, που θά καταφύγει, είνε μακριά, και ή θουή τής μεγάλης βροχής που έρχεται, άκούεται όλο και πλησιότερα, σάν να καλλπάει και μάς πλησιάζει και μάς κυνηγά...

Σέ λίγο, μέσα στα ύγρα σσημόνια του νερού, μόλις διακρίνουμε τό γέρο μέ τό άρρωστο παιδάκι του. Μιά λινάτσα, διπλωμένη, σάν κουκούλα στο κεφάλι του, θά τό προστατέψει τάχα από τή...νεροπονιή;

Και δέν θιάζεται τό γαϊδουράκι του. Κρεμάει τό αυτιά του, που στάζουν τό νερό, ό σταγόνες καθάρεις και λαμπερές, σάν διαμαντόπετρες και πάει μέ ραχάτι, μέ περισκέψη και άδιφοροία!

Ο γέρο κυττάει δεξιά κι' άριστερά, για νάθρη θέργνα να χτυπήσει. Τίποτε!.. Κάμπος γυμνός και φριγανισμένος.

Περπατάει λοιπόν κι' αύτός, πω από τό γαϊδουράκι του, και σπαρώνει...και σπαρώνει... μέ όλη του τήν δύναμη. Μά του γαϊδουριού τά πιονά, θά είνε ή έβρα, φαίνεται, κάθε...πνευματός άντιλογίας. Όσο τό σπαρώνει εκείνος στα έμπρός, τόσο κολώνει εκείνο προς τά πίσω!...

Και τότε έρχεται ό... από μηχανής Θεός. Ό κεραυνός!

Σέ κάθε γδούπο του και αντίθρόνητά του, τό γαϊδουράκι, σάν να τρώει ματσουκιά, άναπηδά και τρέχει λιγά θήματα έμπρός για νά σταθι και πάλι σε λιγάκι και να άρχισο τισ βιένξεις μέ τον κύριο του και άφέντη του...

Όλόκληρος κοινωνική είκών και κοινωνιστικό πρόβλημα και ζήτημα και συγκρούσεις θελήσεων και ιδεών και ώθησις και άπάθησις δυνάμεων και ιδεών μέσα στον πλατύ και άνοητόν και έρημον κάμπο των Σερρών, σάν έξερνάει άστραπάς και κατακλισμούς νερού ή καταγιγί, και έχουν ανάγκες τά άφεντικά και θέληται τά γαϊδουράκια. Πνεύμα έλευθερίας πνέει από τό άκρον τής ούρας, ως τό άλλο άκρον του αυτιού του γαϊδάρου!...

Κ' από κάτω, τ' άρρωστο παιδάκι, μέ τή λινάτσνια του κατούλα του, και τό άγρό και έξηραμένο, σάν φρυγάνια από τον περύτεν και καυμό πρόσωπό του, λυγίζει να πει, πότε από δώ, και πότε από κεί, άπαυδημένο, άποκαωμένο, έξαναλημένο και ήμιλίποθμο.

Συζήτουν τά ραγιάδα τής νεροπονιής νερά, σάν να άναδυόμαστε από αύτά, φτάσαμε στην Πεπονία. Μιά πλατεία στη μέση του χωριού, ένα δέντρο και μία εκκλησιαστα, στο νάρθηκα τής άποίας καταφύγανε οι θεροσταί και ένα άνώγειο κοινοτικό κατάστημα. Άς καταφύγουμε λοιπόν κι' έμεις κεί και στο άλλο φύλλο, που θά συνεχίσουμε, τά ξαναλέμε. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ή Σολωμός στην Ίταλία. Πώς πήρε τό δίπλωμά του. Ή έκτίμηση των καθηγητών του. Ή φίλια του μέ τον Μέντη. Φιλολεγεικά κουζάδες. Ή καυμός του λέρδου Βύρωνος. Τρεις μιρκρεί ταρχζίες. Ποιοί ήσαν. Ή άνάβησις του Ζωφς Ούγκω. Τα κηρύγματα του Βουσσουέτου.

Όπως είνε γνωστόν, ό έθνικός ποιητής μας Σολωμός έμεινε στην Ίταλία επί δέκα χρόνια. Στην άρχη στη Βενετία, κατόπιν στην Κρεμόνα και τέλος στην Παβία, όπου τελείωσε τις σπουδές του και πήρε τό δίπλωμα Νομικής. Για τό πως κατέφωσε και πήρε τό δίπλωμά του, άποφασάει κι' ό ίδιος ό Σολωμός κι' έλεγε συχνά ότι αύτό τό χροστούσε στην καλωσίγη των καθηγητών του, παρά στην έπιστημονική του άξια, γιατί τον περισσότερο καιρό τον διέθετε στο να διαβάσει τά άριστοτεργα ματα τής παρυσιασίου φιλολογίας—κριούς τής Ιταλικής, γεμυμικής και άρχαίας έλληνικής— στο να συναναστρέφεται τους κορυφαίους λόγιους τής Ίταλίας και στο να γράφη ποιήματα.

Μιά μέρα ό Σολωμός έδωσε σε κάποιον καθηγητή του ένα ποιήμα του. Ό καθηγητής τό βρήκε πολύ καλό και του είπε :

—Σύ, Έλληνα, θά κάνης να ξεχαστεί ό μεγάλος μας ποιητής Μόντης!

Ό Μόντης ήταν ποιητής μεγάλης ήρτης. Έγνώρισε τον Σολωμό και συναναστρέφεται και συνομιλούσε με έξαιρετική ευχαρίστηση μαζί του. Τού έκανε έξαιρετική έντίμηση ή όβριγεται έντίμησης και ή κριτική διανοήσ του νεαρού Έλληνος ποιητού, αλλά καμιά φορά έθυσσε για τήν τόλημ, με τήν όποία ό Σολωμός ξεφάρζε τις ίδιες του.

Μια μέρα ό Μόντης και ό Σολωμός διεφώνησαν για τήν έμνημεια ενός στίχου του Δάντη κι' ό Ίταλός ποιητής παρατρέφεται.

—Δέν πρέπει να συλλογίζομαι τόσο, όταν διαβάσεις στίχους, είτε στο Σολωμό. Πρέπει κυρίως να αισθάνομαι, να αισθάνομαι!...

—Πρέπει πρώτα μέ δύναμη να συλλάβω ό νοός, άπάντησε έντομματα ό νεαρός Σολωμός, και έπειτα ή καρδιά να αισθανθί ήτι, ό νοός συνέλαβε!...

Είνε γνωστός ό καυμός του λέρδου Βύρωνος για τό έλάττωμα του ποδιού του.

Μιά μέρα ειπε σχετικώς στο φίλο του γιατό 'Αλεξάντερ :

—Άχ! παρακάλεσα πολλούς γιατρούς να μου τό κόψουν τό πόδι αύτέ και να μου τό ένταμαστίσουν μέ ξύλινο, μα κανείς δέν εχτηρε... Έσείς, έσείς του γνωρισάτε καλά τον πόνο μου, έσείς του μιμησάτε ως τα κατάθωα τής κωζής μου, θά μου άνηθήτε αύτή τή μεγάλη χαρά!

Άλλά κι' ό 'Αλεξάντερ δέν άποκρίθη. Έδάκρυσε μόνον...

Ένα βράδυ ή άπτινομια του Ποριπού έπιασε τρεις καλοντυμένους νέους, οι όποιοι κατάφωσαν τους διαβάτες με κομμάτι μικρά κιστήρια.

—Τ' όνομά σου, μικρό κύριε! διάταξέ ό άπτινομιάς του τιμήματος τον πό ζωροπό από τους τρεις ταρχζίες.

- Όιργώ! άπάντησε εκείνος.
- Και σείς ;
- Ντωντέ !
- Και σείς ;
- Μπερτελό !

Ό άπτινομιάς τάχυσε. Άκούσει τρία από τά ένδοξότερα όνόματα τής Γαλλίας. Οι μικροί ταρχζίες ήσαν πρόματι ό μέν πρώτος έγγονός του Βίκτωρος Ούγκω, ό δεύτερος γιός του 'Αλφόνσου Ντωντέ κι' ό τρίτος γιός του μεγάλου χημικού Μπερτελό.

—Δέν σεβόσθε τού άριστατον τά ένδοξα όνόματα σας ; τους ρώτησε ό άπτινομιάς, άπό όπου σημειτάς λίγη όσα.

Οι νεαροί Μπερτελό και Ντωντέ σάπταναν. Άλλά ό Ζωφς Ούγκω, ό πό ζωροψής τής συντροφιάς, άποκρίθηκε άναιδέστατα :

—Μά τί ; Έπειδή έννευ να έχομαι ένδοξα όνόματα, δέν πρέπει να διασεκάσομαι και μείς σάν νείς !

Κάποτε προσκάλεσαν τον διάσημο ιστορικόνα Βουσσουέτο στο μέγαρο τής μαρκεπίας Ραμπονυά, που ήταν τότε περίφημο κέντρο τής άποστοκριατίας του πνεύματος. Ο Βουσσουέτος ήταν μόλις 16 χρόνων, αλλά ή φήμη του ως ήρτορος έγχε διαλαλητή παντού και ή μαρκεπία τον παρακάλεσε ν' άπαγγέλλη κάτι, για να θαμίσουν οι συγκεντρωμένοι στο σάλον τής τή δύναμη του λόγου του. Ο μαρκεπιάς—έτσι φώναζαν τό Βουσσουέτο οι φίλοι του—δέν διάτασε καθόλου κι' άρχισε ν' άπαγγέλλη ένα λόγο γεμώτο γοηστια, που βιάταζε ως τά μεσάνητα. Όταν τελείωσε ό Βουσσουέτος, ό Βονατύ, τό πιο σπυθηρόδωλο πνεύμα του καιρού του, ειπε μ' ένθουσιασμό :

—Δέν έκονα ποτέ να κηρύττουν τόσο γρήγορα και τόσο άγάά!...

